

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	10
ความในใจผู้แปล	12
คำนำผู้เขียน	14

บทที่หนึ่ง

ปรัชญาการเติบโต : จงเตรียมการและยืนหยัดสู้ทุกหนทาง	19
ควรลงมือก็ลงมือ	20
สงสัยตนเองได้ แต่อย่าสงสัยความมุ่งมั่น	24
จงเรียนรู้การใช้มือซ้ายมาทำให้มือขวาอบอุ่น	30
ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณทำมากน้อยเท่าใด หากอยู่ที่คุณทำอะไรบ้าง	34

บทที่สอง

ปรัชญาความมุ่งมั่น : วันนีโทดร้าย พรุ่งนี้โทดร้ายยิ่งกว่า มะริณจะจงดงาม	41
การยอมแพ้คือความล้มเหลวที่ใหญ่ที่สุด	42
ถ้าไม่จดจ่อจะทำอะไรไม่ได้เลย	46
จงยืนหยัดในอุดมการณ์ให้เหมือนรักครั้งแรก	50
จงยืนหยัดอย่างเจ็บปวด และตายไปด้วยความเบิกบาน	55

บทที่สาม

ปรัชญาการสร้างธุรกิจ : คนเก่าเปล่าไม่มีวันกลัวการสวมรองเท้า	63
ต้องมั่นใจว่าตนเองกำลังทำอะไร	64
ต้องมีความกระตือรือร้นที่ต่อเนื่องจึงจะทำเงินได้	69
ผู้สร้างธุรกิจโปรดอย่าก้มศีรษะอันสูงค่าของคุณ	75
ความฉลาดเล็กๆ น้อยๆ ผู้การยืนหยัดอย่างโง่ๆ ไม่ได้	79
พวกเราสอนคนตกปลา มิใช่เอาปลาให้ผู้อื่น	84

บทที่สี่

ปรัชญาโอกาส : โอกาสที่ยังมองเห็นไม่ชัดคือโอกาสที่แท้จริง	89
จิตใจตัดสินใจที่ ทำที่ตัดสินใจสภาพการณ์	90
ความสามารถของผู้ชายมักมีสัดส่วนผกผันกับบุคลิกที่เด่นชัด	94
จงหาโอกาสต่างๆ จากในตัวของคน	99
การเลือกจะลงมือเวลาใดสำคัญมาก	103
บางครั้งการยืนหยัดไปเรื่อยๆ จะนำมาซึ่งโอกาส	108

บทที่ห้า

ปรัชญาการดำเนินธุรกิจ : ยังมีโมเดลวิธีทำเงินมาก ยิ่งแสดงว่าคุณไม่มีโมเดล	115
แบรนช์ของคนดังสร้างแรงดึงดูดได้	116
การทำการค้าจะอาศัยแต่เส้นสายความสัมพันธ์ และนิสัยฉลาดแกมโกงไม่ได้	121
ความตระหนักในภารกิจคือพลังขับเคลื่อนของธุรกิจ	126
ร้านค้าไม่ต้องมากแต่ต้องแจ๋ว	130

บทที่หก

ปรัชญาผู้นำ : จงอย่าเอาเครื่องยนต์ของเครื่องบินไปใส่ไว้ในรถแทรกเตอร์	137
พระถังซัมจั๋งคือผู้นำที่ดี	138

ผู้นำจ้องอยากกลายเป็นแรงงานตัวอย่าง	143
ไม่มีใครเจาะที่ทีมงานของผมได้	147
ให้โอกาสแก่คนหนุ่มสาว	153
ความเชื่อถือคือกำลังใจที่ดีที่สุดสำหรับพนักงาน	158
ไม่มีพนักงานชั้นเลว มีแต่ผู้นำชั้นเลว	162

บทที่เจ็ด

ปรัชญาการบริหาร : คุณมีความรับผิดชอบแค่ไหน ก็จะมีเวทีใหญ่แค่ไหน	169
จงให้พนักงานได้ทำงานอย่างขี้มั่วขี้แ่ม	170
จงพูดจาอย่างมีเทคนิค จะบรรลุเป้าหมายของความสำเร็จ	175
ต้องพูดความจริงกับพนักงาน	180
การบริหารธุรกิจก็คือการบริหารใจคน	184
ความซื่อสัตย์ของพนักงานสำคัญที่สุด	189

บทที่แปด

ปรัชญาการสร้างสรรค : ความกระตือรือร้นที่ยาวนานจึงจะทำได้	195
ความสำเร็จกับการเรียนหนังสือไม่เกี่ยวข้องกัน	196
จงอ่านหนังสือสังคมเล่มนี้ให้มาก	201
คิดแบบตีลังกา : ทุกอย่างเป็นไปได้	206
จงชิงเปลี่ยนแปลงก่อนที่ความเปลี่ยนแปลงจะมาถึง	210
ให้คนอื่นวิ่งตามปลาวาฬไปเถอะ	215

บทที่เก้า

ปรัชญาการแข่งขัน : สนามการค้าเหมือนสนามรบ แต่สนามการค้าไม่ใช่สนามรบ	221
ต้องเคยถูกเคียวกรำอย่างหนัก จึงจะผงาดเหนือคนได้	222
จงลงมือก่อนเพื่อชิงความได้เปรียบ	226
การไม่มีคู่แข่งคือวิกฤตอย่างหนึ่ง	231

ถ้าเรื่องเล็กไม่อดกลั้น จะทำให้เรื่องใหญ่เสียหาย	235
ไฉนเดียวชั้นสามบวกรูปปฏิบัติการชั้นหนึ่ง	240

บทที่สิบ

ปรัชญายุทธศาสตร์ : จงทำสิ่งที่ถูกต้องและทำอย่างถูกต้อง	245
ยุทธศาสตร์ของบริษัทขนาดเล็กคือการอยู่รอด	246
ผูกพันมิตรและร่วมมือคือวิถีแห่งราชัน	250
การถอยก็ไม่ใช่เรื่องไม่ดี	254
จงอย่าให้ทุนพูด ต้องให้ทุนทำกำไร	259

บทที่สิบเอ็ด

ปรัชญาความมั่งคั่ง : คิดจะได้เงินก็ต้องดูเงินไหลเข้าหาเรา	265
คนชื่อสัตย์เท่านั้นที่ร่ำรวยได้	266
เงินของตนเองต้องทะนุถนอม เงินของคนอื่นต้องระมัดระวัง	271
จงอย่าถือการทำความกำเริบเป็นเป้าหมายอันดับแรก	275
จงช่วยให้คนอื่นได้เงิน แล้วตนเองค่อยได้เงิน	279

บทที่สิบสอง

ปรัชญาการดำรงชีวิต : จงอย่ามอมอยู่กับสิ่งที่เรียกว่าความสำเร็จ	285
คนเรามีชีวิตอยู่เพื่อเป็นคน ไม่ใช่อยู่เพื่อทำงาน	286
อย่าจริงจังกับงานมากเกินไป ขอให้มีความสุขก็พอ	290
จงจดจำความดีของผู้อื่น และลืมความไม่ดีของเขาเสีย	294
เงินมากเกินไปจะทำให้เสียการ	299
จงให้โอกาสแก่คนหนุ่มสาว	303

ภาคผนวก

ประวัติย่อแจ๊ค หม่า	310
---------------------	-----

ประวัติการพัฒนาของอาลีบาบา	312
คำปาฐกถาของแจ็ค หม่า ที่มหาวิทยาลัยครุห์งโจว	315
คำปราศรัยของแจ็ค หม่า ในคืนไฮเลนท์ไนท์	318
คำปราศรัยของแจ็ค หม่า ที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด	327
คำปราศรัยของแจ็ค หม่า ที่เมืองหนิงโป	335
คำปราศรัยของแจ็ค หม่า ขณะอำลาตำแหน่ง CEO : ตั้งแต่พุงนี้เริ่มต้นไป การใช้ชีวิตคืองานของผม	359
เกี่ยวกับผู้แปล	365

ปรัชญาชีวิตของ
แจ็ค หม่า

马云

บทที่หนึ่ง

ปรัชญาการเติบโต :

จงเตรียมการและยืนหยัดสู้ทุกหนาว

ความใจกว้างของลูกผู้ชายถูกขยายด้วยความคับข้อง
ยิ่งคับข้องมาก จิตใจจะยิ่งกว้างขวาง ความล้มเหลวที่สะสมมา
ครั้งแล้วครั้งเล่า ขอเพียงไม่ตายผมจะลุกขึ้นสู้อีก
ขณะนี้อุปสรรคไม่ใช่สิ่งที่สำคัญที่สุด ประเด็นคือในใจคุณ
มีอุดมการณ์หรือไม่ มุ่งมั่นในขนาดของตนหรือไม่
จงมองโลกในแง่บวกแล้วเปลี่ยนแปลงตนเอง

ควรรลงมือก็ลงมือ

แจ๊ค :

If not now, when? If not me, who?

ถ้าไม่ใช่เดี๋ยวนี้แล้ว เมื่อไหร่? ถ้าไม่ใช่ฉัน แล้วจะเป็นใคร?

แจ๊คหลงใหลนิยายกำลังภายในมาตั้งแต่เด็ก ในโลกของยุทธจักรที่ ผดุงคุณธรรม สามารถอาศัยกระบี่ท่องไปในยุทธจักร ตัดสินบุญคุณความแค้นอย่างง่ายดาย แจ๊คนำกลิ่นอายของจอมยุทธ์มาใช้ในชีวิตจริง “รักและ ผดุงคุณธรรม” ตั้งแต่เด็ก พอเขาเห็นความอยุติธรรมก็จะกระโดดออกมา

นี่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของแจ๊ค วัยเด็กของเขาตรงกับช่วงปฏิวัติ วัฒนธรรมของจีน ซึ่งเป็นยุคที่ผู้คนให้ความสำคัญมากกับชาติตระกูลของ ครอบครัว เคราะห์ร้ายที่ปู่ของแจ๊คเคยเป็นกำนันมาก่อน พอพรรคคอมมิวนิสต์ เข้าปกครองประเทศ ปู่จึงถูกจัดอยู่ในพวก “ดำห้าประเภท” ถือเป็นพวกชนชั้น นายทุน และทำให้ครอบครัวของแจ๊คถูกรังแกเสมอมา เมื่ออยู่คราวหนึ่งเนื่องจาก

ปู่ของแจ๊คทนนไม่ไหวจึงขัดขืนไปบ้าง ก็ถูกคนที่มารังแกตำบับให้ไต่ยืนกันไปที่ว่า “เอ็งต้องอยู่เฉยๆ ห้ามเที่ยวพูดเที่ยวทำอะไร!”

ในตำราเรียนชั้นประถมของแจ๊คก็มีคำพูดประโยคนี้ชนิดเหมือนกัน ทุกตัวอักษร พอเรียนมาถึงบทนี้ แจ๊คจึงภาวนาขอให้คุณครูอย่าอ่านประโยคดังกล่าวออกมา แต่สุดท้ายคุณครูกลับยังคงอ่านออกเสียง เพิ่งขาดคำ ก็มีเด็กชายคนหนึ่งซึ่งเคยเห็นสภาพคุณปู่ของแจ๊คในครั้งนั้นหันมาทำหน้าที่ทะเล้น ล้อเลียนใส่แจ๊ค เพื่อนๆ ร่วมชั้นบางคนก็พากันหัวเราะ

แจ๊คผู้รักในศักดิ์ศรีมาตั้งแต่เล็กรู้สึกโกรธมากที่เพื่อนๆ มองเขาด้วยแววตาประหลาด เขาจึงคว่ำตำราเรียนขว้างใส่เด็กคนต้นเรื่อง เด็กคนนั้นก็ไม่มียอมแพ้ ทุ้มกระเป๋ารีเรียนของตนใส่แจ๊ค เล่นเอาแจ๊คหัวแตกเลือดไหลอาบหน้า

แม้จะตกเป็นรอง แต่แจ๊คมิได้หวั่นเกรง แจ๊คไม่ชอบต่ออยดี แต่ก็ไม่กลัวการชกต่ออย แม้แจ๊คจะผอมแห้ง แต่ถ้าใครมารังแกเขา ไม่ว่าจะอีกฝ่ายจะตัวโตกว่าแค่ไหน แจ๊คจะพุ่งออกไปวัดฝีมือทันที

ผลจากการชกต่ออย แจ๊คจึงบาดเจ็บหลายครั้งและถูกโรงเรียนลงโทษ ถูกพ่อแม่ดุด่า แต่แจ๊คไม่ยอม “กลับตัวกลับใจ” เขาไม่เพียงสู้เพื่อตัวเอง ยังช่วยเพื่อนต่ออยตีอยู่บ่อยครั้งด้วย มีอยู่ครั้งหนึ่งเพราะช่วยเพื่อนต่ออยดี แจ๊คได้แผลจนต้องเย็บถึง 13 เข็ม

“ตามขบขี้รู้ว่าโตไปจะเป็นอย่างไร เจ็ดขบขี้รู้ว่าตอนแก่จะเป็นอย่างไร” ในเวลานั้นญาติมิตรของแจ๊คไม่หวังอะไรกับอนาคตของแจ๊คอีกแล้ว คิดว่าอีกหน่อยก็คงเป็นพวกนักเลงหัวไม้ นั่นแหละ ไม่มีใครคาดคิดว่าในอนาคตแจ๊คจะกลายเป็นคนที่ผู้คนในประเทศจีนหรือแม้แต่ทั่วโลกรู้จักเป็นอย่างดี

ผู้คนเห็นแต่แจ๊คเรียนไม่เก่ง ชอบต่ออยดี แต่กลับละเลยต่อคุณสมบัติที่ควรแก่การนับถืออย่างหนึ่ง -- ความกล้าหาญ

ความกล้าหาญคือการกล้าเผชิญกับความจริง และเป็นอาวุธสำคัญในการขจัดความหวาดกลัว ช่วยให้เอาชนะความล้มเหลวและได้รับชัยชนะ เพราะความกล้าหาญ ยามที่แจ๊คถูกคนรังแกหรือถูกกระทำอย่างไม่ยุติธรรม

แจ๊คจึงกล้าที่จะรับไว้ เพราะความกล้าหาญ ยามใดที่ควรลงมือ แจ๊คจะไม่รีรอ เด็ดขาด ความสำเร็จมักมาเยือนผู้มีความกล้าหาญ ดังนั้น รัศมีของชื่อเสียงที่แจ๊คได้รับในวันนี้จึงมิใช่เรื่องบังเอิญ

ปรัชญาชีวิตของแจ๊ค หม่า

“ผมยอมแห้งมาตั้งแต่เด็ก แต่ต่อยตีเก่งมาก” แจ๊คในวัยผู้ใหญ่ยามหวนรำลึกความหลังมักกล่าวเช่นนั้น สิ่งที่น่าชิงชังที่สุดสำหรับคนเราคือหวาดกลัวและยอมจำเ้าไปตลอดชีวิต ตั้งแต่เล็กมา แจ๊คก็ไม่ยอมเดินไปในเส้นทางชีวิตแบบนั้นแล้ว ความกล้าหาญของเขามีมาแต่กำเนิดและแกร่งยิ่งขึ้นภายใต้การเคี่ยวกรำของชีวิต

โสเครติสกล่าวว่า “จงให้บรรดาคนที่อยากเปลี่ยนแปลงโลกเปลี่ยนแปลงตัวเองเสียก่อน” แต่แจ๊คกลับเปลี่ยนแปลงโลกโดยไม่เปลี่ยนแปลงตนเอง ด้วยความกล้าหาญเช่นนี้ จึงทำให้แจ๊คเดินหน้าตลอดเวลาโดยไม่เคยประนีประนอมเลย ความกล้าหาญเป็นพลังแห่งความไม่หวาดกลัว ผู้ที่ไม่สูญเสียความกล้าหาญจะไม่มีวันพ่ายแพ้ตลอดกาล เพราะเขาจะเชื่อมั่นว่าหลังลมฝนคือแสงอาทิตย์ ในชีวิตจริงผู้ที่ขาดความกล้าหาญย่อมจะไม่สามารถเผชิญกับแรงกดดันและความท้าทายของชีวิต

มีพ่อคนหนึ่งกังวลในตัวลูกมากเพราะลูกชายอายุสี่สิบกว่าแล้วแต่ไม่มีความเป็นลูกผู้ชายแม้แต่หน่อย ทำให้พ่อของเขาวิตกมากกว่าในวันข้างหน้าลูกจะอยู่ด้วยตัวเองได้อย่างไร เพื่อช่วยสร้างความเป็นลูกผู้ชายให้ลูก พ่อจึงส่งเขาไปนมัสการพระอาจารย์รูปหนึ่ง หวังว่าพระอาจารย์จะช่วยกล่อมเกล่าให้ลูกเขามีความเป็นชายมากขึ้น

พระอาจารย์รับฟังความต้องการของผู้เป็นพ่อแล้วก็พูดคำเดียวว่า “อาตมาช่วยได้ แต่เธอต้องให้เขาอยู่ในวัดนี้ครึ่งปี และในครึ่งปีนี้ห้ามมาเยี่ยมเขา”

ผู้เป็นพ่อผงกศีรษะรับคำแล้วจากไป
ครึ่งปีผ่านไปอย่างรวดเร็ว

ผู้เป็นพ่อไปปรับตัวลูกตามนัด พระอาจารย์จึงให้ผู้เป็นพ่อดูมวยนัดหนึ่งก่อน ผู้เป็นพ่อแปลกใจมากที่เห็นคนอยู่บนเวทีคือลูกชายของตน เขาเป็นปล้ำและนี่ก็ในใจว่าลูกชายจะแสดงฝีมืออย่างองอาจคว้าคู่ต่อสู้ลงกับพื้น แต่คาดไม่ถึงว่าผ่านไปหลายยก ลูกชายเขาถูกชกล้มแล้วล้มอีก พยายามลุกขึ้นมาสู้ต่อ แต่แล้วก็ถูกชกจนล้มลงอีก

หลังสิ้นสุดการแข่งขัน พระอาจารย์ถามเขาว่าพอใจกับการแสดงออกของลูกชายหรือไม่ ผู้เป็นพ่อสายศีระะ เห็นว่าฝีมือลูกเขาใช้ไม่ได้ ช่างขายหน้าเสียจริง แต่พระอาจารย์กล่าวว่า “ที่เธอเห็นคือการแพ้ชนะแค่เปลือกนอก เธอไม่เห็นหรือว่าลูกเธอพอล้มลงแล้วก็ล้มที่ลุกขึ้นอีก ความกล้าเช่นนี้ต่างหากจึงจะเป็นลูกผู้ชาย!”

ก็เหมือนกับหนุ่มคนนี้ แจ็คไม่ยอมถูกใครคว่ำลงง่ายๆ ไม่ว่าจะเป็ชโคชะตาหรือผู้คน ตอนเด็กแจ็คเรียนไม่เก่งเลย แต่ภาษาอังกฤษดีมาก เพราะได้ข้อคิดจากคุณครูท่านหนึ่ง คุณครูท่านนี้เล่าประสบการณ์ของตนให้นักเรียนในชั้นฟัง...วันหนึ่งที่ริมทะเลสาบซีหู มีชาวต่างชาติหลายคนมาถามทางกับเธอ เธอจึงใช้ภาษาอังกฤษตอบอย่างฉลาดอธิบายเส้นทางและยังโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวที่งดงามของหังโจว นักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นพร่ำขอบคุณเธอ คุณครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ท่านนี้จึงสรุปว่า “พวกเขาไม่เพียงต้องเรียนภูมิศาสตร์ให้ดี ยังต้องเรียนภาษาอังกฤษให้ดีด้วย มิฉะนั้นมีชาวต่างชาติถามขึ้นมาก็จะตอบไม่ได้และขายหน้าคนจีน”

ผู้พูดไว้เจตนาแต่ผู้ฟังใส่ใจ แจ็คจำคำพูดของคุณครูที่เล่าเรื่องคันเวลาในชั้นเรียนได้อย่างแม่นยำ เขาทุบกระปุกออมสิน เอาเงินหกเซ็นต์ไปซื้อวิทยุเครื่องหนึ่งและเริ่มหัดฟังรายการภาษาอังกฤษ แจ็คยื่นหัดฟังรายการภาษาอังกฤษทุกวัน พอว่างก็ไปที่ริมทะเลสาบซีหูพยายามฝึกพูดกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

แจ็ค “หน้าหนา” เทียวหาฝรั่งฝึกพูดโดยไม่กลัวว่าใครจะหัวเราะว่าภาษาของเขาไม่ดี เขาคิดอยู่อย่างเดียว...ขอเพียงมีโอกาสพูดภาษาอังกฤษใครจะว่าอย่างไรก็ไม่สำคัญ และด้วยความกล้าและความเพียรเช่นนี้วันแล้ว

วันแล้ว ภาษาอังกฤษของเขาจึงรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ตอนเรียนมัธยมต้นเขาก็สามารถเข้าเรียนภาษาฝรั่งเศสได้ไปทั่วทั้งใจแล้ว

การไปเป็นไกด์ให้นักท่องเที่ยวต่างชาติบ่อยๆ ไม่เพียงทำให้มาตรฐานภาษาอังกฤษของแจ๊คดีขึ้น ยังทำให้เขาได้สัมผัสกับโลกทัศน์และทัศนคติต่อชีวิตที่แตกต่างจากผู้คนในประเทศจีน แจ๊ครำลึกในภายหลังว่า “ระหว่างปฏิสัมพันธ์กับคนต่างชาติ ผมพบว่าคนต่างชาติมีความคิดและการศึกษาต่างจากคนจีนมาก ทำให้ผมได้รู้ว่าข้างนอกยังมีโลกที่แตกต่างออกไปอีกโลกหนึ่ง”

ผู้ที่ไม่เคยจะประสบความสำเร็จ ถ้าเอาแต่หวาดกลัวหรือถดถอยขณะเผชิญกับความท้าทายหรือความล้มเหลว ไม่ยอมลองสู้สักครั้ง ก็เชื่อว่าเทพเจ้าแห่งความสำเร็จคงไม่เหลียวแลเป็นแน่ ถ้าแจ๊คไม่ได้ตอบโต้ทุกครั้งที่ถูกรังแก พยายามปกป้องศักดิ์ศรีของตน ก็คงไม่สามารถฝึกฝนจนมีความมั่นใจขนาดนี้ ถ้าแจ๊คไม่ได้พยายามเรียนรู้ภาษาอังกฤษและพูดคุยกับคนต่างชาติครั้งแล้วครั้งเล่า ก็เชื่อมั่นว่าเขาจะไม่มีวันบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความสำเร็จในวันข้างหน้าได้เลย

ความล้มเหลวไม่ใช่เหตุผลของการหยุดอยู่กับที่ หากลองยอมรับการทำลาย ตั้งใจอย่างแน่วแน่ ควรลงมือก็ลงมือ กัดฟันทำ คุณอาจได้พบกับสถานการณ์ที่แตกต่างอย่างไม่เคยคาดคิดมาก่อน ไม่ว่าชีวิตจะก้าวถึงขั้นตอนไหน ขอเพียงคุณยังมีความกล้าหาญ ก็จะเป็นทุนก้อนใหญ่ที่สุดของความสำเร็จ

สงสัยตนเองได้ แต่อย่าสงสัยความมุ่งมั่น

แจ๊ค :

ผมมักสงสัยตนเองอยู่เสมอ ผมสงสัยตนเองแต่ไม่เคยสงสัยความมุ่งมั่น เพราะความมุ่งมั่นกับตัวเราเองบางครั้งก็ไม่เหมือนกัน ผมสงสัยว่าตนเองทำถูกต้องหรือไม่ แต่กับความมุ่งมั่นผมไม่เคยสงสัย

เป้าหมายของผมเลย ความมุ่งมั่นไม่ผิด แต่ผมทำถูกหรือไม่
จะยังคงทำแบบนี้ต่อไปหรือไม่ ผมสงสัยตนเองอยู่เสมอ
จากนั้นก็เฝ้าถามตนเองตลอดเวลา

ตั้งแต่ชั้นประถม แจ็คก็ปวดหัวกับวิชาคณิตศาสตร์มาโดยตลอด ผล
การสอบคณิตศาสตร์ของเขาแย่มากและเป็นตัวถ่วงผลการเรียน หลังจบมัธยม
ต้นและต้องสอบเข้ามัธยมปลาย แจ็ครู้ตัวดีว่าเพราะคณิตศาสตร์ของตนไม่ดี
คงไม่มีโอกาสเรียนโรงเรียนมัธยมปลายที่มีชื่อเสียงเป็นแน่ เขาจึงสมัครสอบ
โรงเรียนมัธยมชั้นรอง แต่ก็สอบไม่ติด

หลังกววิชาแล้ว เขาก็สอบเข้ามัธยมปลายได้อย่างเต็มก๊ลิน ตอน
สอบเข้ามหาวิทยาลัย เนื่องจากวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนเดียวจึงสอบไม่
ติด เขารู้สึกว่าตนเองน่าจะไม่ใช่คนประเภทเรียนหนังสือได้ จึงเตรียมจะไป
เป็นลูกจ้างชั่วคราวหาเงินมาจุนเจือครอบครัว เขาเคยเป็นเลขาฯ และทำงาน
เบ็ดเตล็ดหลายอย่าง ต่อมาอาศัยความสัมพันธ์ของพ่อ จึงได้เป็นเด็กส่ง
หนังสือของสำนักพิมพ์นิตยสารหลายแห่ง เช่น ชานไห้จิง ตงไห้ และ เจียง
หนาน เป็นต้น

ตอนนั้นแจ๊คอายุได้ 18 ปี เขาถีบสามล้อช่วยสำนักพิมพ์ขนหนังสือ
ไปส่งตามสถานีรถไฟและสายส่งอื่นๆ รายได้จากหยาดเหงื่อแต่ละวันเพียง
น้อยนิด ถ้าแจ๊คใช้ชีวิตแบบนี้ต่อไป อนาคตเขาจะกลายเป็นคนอย่างไร เป็น
คนขายของตามแผงลอยหรือไม่ก็คงเป็นคนถีบสามล้อกรรมัง

ชะตาชีวิตเปลี่ยนไปด้วยเหตุบังเอิญครั้งหนึ่ง วันนั้นแจ๊คไปที่สมาคม
ลีลาศมณฑลเจ้อเจียง ขณะช่วยคัดหนังสือให้นายกสมาคม เขาบังเอิญได้
อ่านเรื่อง *ชีวิต (Life)* ที่เขียนโดยลูเฮยา หนังสือเล่มนี้จุดประกายให้แก่แจ๊ค
ผู้กำลังหลงทาง พระเอกของนิยายเรื่องนี้ชื่อเกาเจียหลิน ความมุ่งมั่นต่อ
อุดมการณ์ของเขาทำให้แจ๊คสะท่อนใจ แจ๊คนับถือคุณชายเกาเจียหลินอย่าง
หมดหัวใจ และตัดสินใจจะลงสู้เพื่ออุดมการณ์ของตนเอง

ด้วยเหตุนี้ แจ๊คจึงเริ่มเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยครั้งที่สองอย่าง

จริงจัง

ครั้งนี้เทพเจ้าแห่งโชคทายยังคงไม่เหลียวแลแฉ็ค เขาสอบคณิตศาสตร์ได้แค่ 19 คะแนน แฉ็คสอบตกเป็นครั้งที่สอง พ่อแม่ของแฉ็คเดิมก็ไม่หวังอะไรในตัวเขาอยู่แล้ว คราวนี้จึงสิ้นหวังจริงๆ คาดไม่ถึงว่าแฉ็คกลับไม่ได้ท้อถอย เพราะการครั้งนี้ เขาตัดสินใจจะสอบเข้ามหาวิทยาลัยอีกครั้ง

ทุกคนพากันเกลี้ยกล่อมแฉ็คให้เลิกคิดเรื่องเรียนหนังสือ ตั้งใจหางานทำเลี้ยงปากท้องจะดีกว่า ช่วงเวลานั้นแฉ็คขี้จักรยานเก่าๆ ซอกซอนไปทั่วตรอกเล็กตรอกน้อยของห้างใจเป็นการฆ่าเวลา ตอนนั้นมีละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นเรื่องหนึ่งโด่งดังราวกับพลุชื่อว่า *Burning Youth** ตัวเอกของเรื่องคือ โคกะ จุนโกะ (Koka Junko) จิตวิญญาณไม่ยอมแพ้สู้ไม่ถอยของเธอได้กระตุ้นและเป็นกำลังใจให้กับคนจีนในยุคหนึ่งทั่วประเทศ

แฉ็คเองก็ชมชอบในตัวโคกะ จุนโกะมาก แฉ็คได้พลังจากเธอ จึงไม่นำพาต่อเสียงคัดค้านของครอบครัว เขาเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นครั้งที่สาม ก่อนวันสอบสามวัน ครูแชน้อวีคนหนึ่งบอกกับแฉ็คว่า “แฉ็ค คะแนนคณิตศาสตร์ของเธอแย่นี้ ถ้าเธอสอบคณิตศาสตร์ผ่าน ฉันจะยอมเขียนแชน้อวีกลับหัวกลับหาง”

คำพูดของครูทำให้แฉ็คไม่พอใจมาก เข้าวันสอบวิชาคณิตศาสตร์ เขาจึงท่องจำสูตรและสมการคณิตศาสตร์พื้นฐานไว้สิบสูตร พอตอนสอบเขาก็นำใจทยอยใส่เข้าในสูตรที่ละข้อ หลังออกจากห้องสอบ แฉ็คคิดว่าเขาน่าจะสอบผ่าน พอประกาศผลปรากฏว่าเขาได้ 79 คะแนน (ขณะนั้นคะแนนเต็มคือ 120 คะแนน) ผ่านพอดี

แฉ็คภูมิใจมากที่สอบได้คะแนนคณิตศาสตร์สูงสุดในชีวิต สุดท้ายแฉ็คจึงได้เข้าศึกษาในคณะภาษาต่างประเทศ เอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยครูห้างใจ ด้วยคะแนนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ห้าคะแนน ตอนนั้นเนื่องจากมหาวิทยาลัยครูห้างใจเพิ่งจะเปิดสอนวิชาเอกภาษาอังกฤษและรับสมัครได้ไม่เต็มจำนวน เพื่อ

* ยอดหญิงสิงห์วอลเลย์บอล ในไทยยังใช้อีกชื่อคือ ยอดหญิงชิงโอลิมปิก

ให้เป็นไปตามโครงการรับสมัครนักศึกษา ผู้รับผิดชอบคณะภาษาต่างประเทศ จึงมีนโยบายอนุโลมให้นักศึกษาที่ได้คะแนนดีย้ายไปเรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษ

และแล้วแจ๊คก็ได้เข้าเรียนต่อภาควิชาภาษาอังกฤษของคณะภาษาต่างประเทศด้วยประการฉะนี้ ก็ไม่รู้ว่าคุณครูเชื่อวีดูถูกแจ๊คจริงๆ หรือแกล้งพูดให้แจ๊คอีดีลู้ แต่อย่างไรก็ตาม แจ๊คยังคงไม่ใส่ใจว่าคนอื่นจะมองเขาอย่างไร

คนเราต้องหวังว่าตนเองจะเป็นคนแบบไหน จึงจะมีโอกาสเป็นคนแบบนั้น เป็นดังที่แจ๊คกล่าวว่านี้คือความเชื่อมั่น “ความเชื่อมั่น” คืออะไรหรือ ‘เชื่อ’ คือ สำนึกคุณ ศรัทธา และเคารพยำเกรง หลายสิ่งหลายอย่างคุณยังไม่รู้ แต่คุณก็เคารพยำเกรงต่อสิ่งเหล่านั้น ผมกับทีมงานทุกคนล้วนเปี่ยมด้วยความสำนึกคุณ สิบปีก่อนตอนผมบอกว่าสำนึกคุณ ฟังแล้วเหมือนคำขวัญ ตอนนีผมรู้สึกอย่างนี้จริงๆ ว่าพวกเราทำไมจึงโชคดีขนาดนี้ ผมคิดว่าท่ามกลางสิ่งที่เรามองไม่เห็นมีพลังบางอย่างคอยช่วยเหลือพวกเรา หลายคนถามผมว่าไปเอาโชคมาจากไหน ผมได้แต่กล่าวว่า ถ้าคุณมีจิตสำนึกคุณ โชคดีก็จะมา ถ้าคุณมีจิตเคารพยำเกรง ฟ้าส่งเทวดาจะหลีกทางคุณ นี่คือการเข้าใจของผม”

ปรัชญาชีวิตของแจ๊ค หม่า

หยางหลาน ผู้ดำเนินรายการผู้โด่งดัง เคยเขียนบทความชิ้นหนึ่งชื่อว่า “ต้องสู้จึงจะมีโอกาส” ไว้ดังนี้

กับความสำเ็จ พวกเราให้นิยามอย่างคับแคบ มักรู้ลึกรู้เข้าใจไปมากมายได้มานิดเดียว

เกอเธ่ (โยฮันน์ วอล์ฟกัง ฟอน เกอเธ่ Johann Wolfgang von Goethe นักเขียนนักปรัชญาชาวเยอรมัน) กล่าวว่า “ทุกคนล้วนอยากประสบความสำเร็จ แต่ไม่มีใครนึกถึงการเติบโต” ความสำเร็จคือขั้นตอนหรือกระบวนการการมุ่งสู่เป้า

หมาย เป็นการแสดงออกถึงท่าทีของตนต่อชีวิต ชีวิตที่ประสบความสำเร็จมีเพียงสองอย่าง อย่างหนึ่งก็คือสิ่งที่มองเห็นได้ภายนอก ซึ่งก็ควรปล่อยให้คนอื่นวิจารณ์ไป ส่วนอีกอย่างหนึ่งคือการเติบโต เป็นกระบวนการต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่อยู่ภายใน เป็นความปลื้มปิติ ยามพุดถึงความสำเร็จ ทุกคนล้วนกลัวว่าจะล้มเหลว แต่การเติบโตจะเป็นสมบัติของตนเองตลอดไป แม้จะช้า แต่เปี่ยมด้วยความเชื่อมั่น

ความสำเร็จล้วนเริ่มมาจากสภาพแวดล้อมที่ยากลำบาก คนเราต้องคิดว่าจะก้าวออกจากความทุกข์ยากได้อย่างไร คนที่อยากมีเอกลักษณ์ของตัวเอง จึงไม่ควรอ่อนไหวเจ็บปวดง่ายเกินไป ควรหันหน้าหลังก้นคิด บางครั้งคนเรามักไม่พอใจกับสภาพแวดล้อมการทำงานของตน สภาพแวดล้อมให้แรงกดดันพอสมควร ในเวลานี้ ทางด้านหนึ่งคุณต้องหาทางทะลุทะลวง อีกทางหนึ่ง ในใจคุณต้องรู้ให้กระจ่างว่าคุณต้องการอะไร

...

หลายคนถามดิฉันว่า “ทำไมคุณจึงสามารถล้มภรรยาประธานาธิบดีประเทศต่างๆ และคนใหญ่คนโต แล้วทำไมฉันทำไม่ได้”

ความจริงแล้ว คุณต้องเชื่อเรื่องพลังของการค่อยๆ สั่งสม ก่อนอื่นคุณต้องทำให้รายงานข่าวของคุณมีอะไรที่ต่างจากคนอื่นเล็กน้อย และความแตกต่างเล็กน้อยนี้แหละ บางทีจะทำให้สิ่งที่ตามมาไม่เหมือนกัน ตอนดิฉันเริ่มล้มภรรยาต้องให้หัวหน้าผู้คนมากมายนั่งรถประธานตลาดหลักทรัพย์ได้ แถมยังต้องเสียเงินด้วย ดิฉันเองก็อึดอัด แต่ผ่านไป 3-4 ปี รายการทำได้ดี มีชื่อเสียงมากขึ้น ก็มีคนแย่งกันมาเช่ารายการของดิฉันเอง

ไม่ว่าดิฉันจะไปล้มภรรยาใคร ดิฉันจะทำการบ้านให้ดี

ก่อน คุณต้องเชื่อพลังของการสั่งสม อีกอย่างหนึ่งคือพลังของ
ความจริงใจและเจตนาที่ดี จงปฏิบัติกับคนอื่นให้ดีเท่าที่คุณจะ
ทำได้ มีพลังอย่างหนึ่งเรียกว่าความรัก เมื่อคุณสามารถช่วย
คนอื่นในการค้นหาตนเอง แสดงตนให้รู้ว่าคุณยินดีช่วยเหลือ
คุณค่าของคุณก็จะปรากฏออกมา คนเราต้องเรียนรู้ที่จะเติบโต
และถือการเติบโตนี้เป็นเป้าหมายของชีวิตที่ต้องบรรลุถึง เช่นนี้
ความสำเร็จก็อยู่ไม่ไกลแล้ว

ผู้สื่อข่าวจำนวนมากเวลาสัมภาษณ์ดิฉันมักกล่าวว่า “คุณ
มันเป็นคนเจ้าแผนการนี่นะ ตอนที่อยู่ CCTV จนดังแล้วก็เลือก
จะไปเรียนหนังสือ ทีหลังก็ไปอยู่สถานีโทรทัศน์เพิงหวงเว่ยชื่อ
ทุกอย่างเป็นแผนของคุณใช่ไหม” ดิฉันตอบว่า “เปล่าเลย ดิฉัน
จะไปมีแผนอะไรได้” ตอนนั้นดิฉันเป็นผู้ดำเนินรายการที่โด่งดัง
ของ CCTV งานใหญ่ๆ ดิฉันต้องได้เป็นพิธีกรเสมอ แต่มีเรื่อง
เล็กๆ เรื่องหนึ่งที่ทำให้ดิฉันรู้สึกว่าคุณภาพแวดล้อมของดิฉัน
ไม่ปลอดภัย งานฉลองเทศกาลตรุษจีนปีหนึ่ง มีผู้ดำเนินรายการ
หกคน หลังชกซ้อมกันแล้วฝ่ายกำกับการแสดงตัดสินใจจะ
ไม่ใช่พิธีกรสาวคนหนึ่ง แต่กลับไม่ได้แจ้งให้เธอทราบ วันนั้น
ผู้ดำเนินรายการหญิงคนนั้นคว้าชุดราตรีเข้าไปในห้องแต่งตัวอย่าง
กระตือรือร้น แต่ช่างแต่งหน้ากลับบอกว่าไม่มีชื่อของเธอ สาว
คนนั้นจึงต้องกลับไปอย่างผิดหวัง ตอนนั้นดิฉันนั่งอยู่ข้างๆ ก็
คล้ายจะมองเห็นว่าในวันข้างหน้าดิฉันเองอาจจะต้องเป็นแบบนี้
ดิฉันนึกในใจว่า วันนี้ถ้าไม่มีโอกาสและเวที ความสำเร็จมาก
น้อยเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นผลจากความพยายามของตนเองได้
การเลือกที่จะออกจาก CCTV นั้นเป็นเพราะความกลัว เพราะ
เห็นว่าโชคชะตาไม่ได้อยู่ในมือของตนเอง ตั้งแต่วันที่นั้นดิฉัน
ก็คิดว่าตนเองจะต้องยื่นให้มันคงก่อน อย่าได้หลงไหลไปกับ
ช่อดอกไม้และเสียงปรบมือ ต้องแสวงหาความเติบโต ต้องไป

เรียนต่อ การเติบโตของดิฉันไม่ได้เกิดจากการตั้งใจวางแผน
เพียงแต่ทำตามหัวใจเรียกร้อง คนหนุ่มคนสาวถ้าไม่รู้สึกตั้งแล้ว
เมื่อไหร่จึงจะมีโอกาส”

การที่หยางหลานสามารถประสบความสำเร็จในระดับนี้ ก็เพราะเธอ
รู้อยู่เสมอว่าตนเองต้องการอะไร นี่คือการเชื่อมั่น

คนเราสงสัยตัวเองได้ แต่ต้องไม่สงสัยความมุ่งมั่น การสงสัยตนเอง
จะทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้ แต่ถ้าสงสัยในความมุ่งมั่น ก็จะทำให้คุณไม่
ยืนหยัดในเส้นทางชีวิตที่จะก้าวต่อไป ถ้าแจ๊คยอมแพ้ตั้งแต่สอบมหาวิทยาลัย
ไม่ติดสองครั้ง หรือถอดใจไปกับคำพูดของคุณครูแซ่จิวี่ วันนี้คงไม่มีอาลีบาบา
และคงไม่มีแจ๊ค หม่าผู้เปี่ยมล้นด้วยความมั่นใจ

ยื่นกรานในความมุ่งมั่น ต่อให้เป็นหมันต์อันหนาวเหน็บ และจะไม่
หยุดฝึ้ก้าวเพราะกลัวความหนาว สมดังที่หยางหลานเขียนในบทความว่า
“ต้องรู้สึกตั้งจึงจะมีโอกาส”

จงเรียนรู้การใช้มือซ้ายมาทำให้มือขวาอบอุ่น

แจ๊ค :

คนเราไม่มีใครสมบูรณ์แบบเสียทั้งหมด
และเป็นไปไม่ได้ที่สังคมจะสมบูรณ์แบบ เพราะสังคมก็ประกอบขึ้นด้วย
คนที่ไม่สมบูรณ์แบบ หน้าที่ของคุณคือยืนยันว่าคุณอื่นสักนิด
พยายามอีกหน่อย มีอุดมการณ์มากกว่าอีกเล็กน้อย โลกจึงจะดีขึ้นมาได้
ผมก็เดินผ่านมาแบบนี้ ที่เดินมาได้ถึงทุกวันนี้เหตุผลเพียงหนึ่งเดียวคือ
ผมมองโลกในแง่ดีว่าคนวัยเดียวกันและรู้จักหาความสนุก
ยังรู้จักการใช้มือซ้ายมาทำให้มือขวาอบอุ่น
(รู้จักนำจุดเด่นและจุดด้อยมาเกือหนุนกัน) เชื่อว่าพรุ่งนี้จะดีกว่านี้

เจียงหนานซุน ผู้ดำรงตำแหน่งประธานและ CEO ของบริษัทเฟินจิงมีเดีย เคยได้รับรางวัลจากการเขียนบทความบทหนึ่งและได้เข้าศึกษาต่อในวิทยาลัย ครูหัวตง เจินเทียนเฉียว CEO ของบริษัท Shanda Interactive (www.snda.com) เคยได้รับยกย่องว่าเป็น “บุคคลดีเด่นของเซี่ยงไฮ้” และจบการศึกษาจากคณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟู่ตัน ก่อนกำหนด ถ้าเทียบกับพวกเขาซึ่งโชคดีกว่าแล้ว การที่แจ๊คยังมีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยเรียกได้ว่า “ช่างไม่ง่ายเลย”

ตอนแจ๊คเข้ามหาวิทยาลัยใหม่ๆ มีวันขึ้นคืนสุขขัง “ปลาได้น้ำ” อยู่พักหนึ่ง เนื่องจากพื้นฐานภาษาอังกฤษดี เขาไม่ต้องเรียนหนักก็สามารถผ่านการสอบได้อย่างไม่ยากเย็น เขาจึงมีเวลาทำกิจกรรมอื่นๆ แจ๊คใช้เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับกิจกรรมต่างๆ ของชมรมนักศึกษา

ขณะเรียนปีสาม แจ๊คได้รับคัดเลือกเป็นประธานนักศึกษาของมหาวิทยาลัยครูห่งโจว ต่อมาไม่นานเขาก็ได้รับเลือกเป็นประธานสมาพันธ์นักศึกษา เมืองห่งโจว กล่าวได้ว่าเป็นคนโด่งดังในมหาวิทยาลัย ในหอคอยงาช้างที่บริสุทธิ์ แจ๊คผ่านวันเวลาของการศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุข

ค.ศ. 1988 แจ๊คไม่เพียงสำเร็จการศึกษาอย่างราบรื่น ยังถูกส่งไปเป็น อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยห่งโจวอิเล็กทรอนิกส์เทคโนโลยี ปีนั้นวิทยาลัยครูห่งโจว มีนักศึกษาที่จบการศึกษา 500 คน แจ๊คเป็นคนเดียวที่ได้ไปสอนในมหาวิทยาลัย จึงเป็นที่ชื่นชมของเพื่อนๆ เพราะคนอื่นๆ แทบทุกคนล้วนถูกส่งไปเป็นครูที่บ้านเกิด

หลังแจ๊คได้รับหนังสือส่งตัวแล้ว อธิการบดีเคยเรียกเขาเข้าพบและ กล่าวอย่างเคร่งขรึมว่า “คุณแจ๊ค โอกาสนี้ได้มาไม่ง่ายเลย ผมหวังว่าคุณจะ ทะนุถนอมไว้ให้ดี คุณแบกยี่ห้อของมหาวิทยาลัยครูห่งโจวไว้บนบ่า อย่าทำ พังเสียล่ะ อย่างน้อยในห้าปีต้องแบกไว้ให้ได้”

ขณะนั้นเป็นห้วงเวลาที่ประเทศจีนกำลังปฏิรูปและเปิดประเทศ คน หัวใจจำนวนมากพากันกระโจนสู่สนามการค้า แจ๊คเองก็เป็นคนฉลาด ท่าน อธิการบดีเกรงว่าเขาจะทำเหมือนกับคนอื่น อาจถูกคลื่นของการปฏิรูปถาโถม เข้าใส่จนหลงทิศหลงทาง

แจ๊คยอมเข้าใจดีถึงความหวังของท่านอธิการบดี แม้ว่าเพื่อน ๆ รอบตัวเขาบ้างก็ไปศึกษาต่อต่างประเทศ บ้างก็ไปทำการค้า แต่เพราะแจ๊คสัญญาไว้กับอธิการบดี เขาจึงสงบเสงี่ยมและสอนหนังสือในมหาวิทยาลัยจนครบห้าปี มหาวิทยาลัยที่แจ๊คสอนเป็นสายวิทย์ กำลังขาดแคลนอาจารย์ด้านการค้าระหว่างประเทศและภาษาอังกฤษ การมาถึงของแจ๊คเท่ากับเติมเต็มให้กับมหาวิทยาลัย

แจ๊คหันตัดภาษาอังกฤษและเคยศึกษาด้านการค้าระหว่างประเทศมาก่อน เขาจึงได้เป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษและการค้าระหว่างประเทศ ต่อมาไม่นานเขายังไปเป็นครูสอนภาคค่ำในโรงเรียนบางแห่งของห้างโจวด้วย ระหว่างที่สอนภาคค่ำ เขาได้รู้จักกับเจ้าแก้วที่ทำธุรกิจค้าขายกับต่างประเทศกลุ่มใหญ่ ไม่เพียงทำให้เขาได้เพิ่มพูนความรู้ด้านการค้าต่างประเทศ และยังเป็นการปูพื้นฐานการสร้างสายสัมพันธ์กับคนในวงการค้าในเวลาต่อมา

แจ๊คสอนหนังสือเก่งมาก ทุกครั้งที่ขึ้นสอน นักศึกษาจะล้นห้องจนต้องไปฟังข้างนอกห้อง ภายใต้การอบรมของแจ๊ค นักศึกษาที่อ่อนภาษาอังกฤษและไม่กล้าเอ่ยปากก็พากันฝึกพูดภาษาอังกฤษกัน เรื่องนี้ทำให้แจ๊คภูมิใจมาก เขากล่าวว่า “ผมเคยศึกษาภาษาอังกฤษบ้างคลั่งของหลี่หยาง* ถ้าผมเข้าร่วมด้วยรับรองว่าผมเหนือชั้นกว่า เคล็ดลับของผมคือสามารถทำให้นักศึกษาพูดภาษาอังกฤษอย่างคล่องปาก”

วันเวลาของการเป็นครูบาอาจารย์คือช่วงเวลาแห่งการสะสมสรรพกำลังของแจ๊ค เขาไม่เพียงสั่งสมสัมพันธภาพกับคนจำนวนมากและได้ฝึกฝนตนเองจนมีจิตใจหนักแน่น อีกทั้งยังได้รู้จักกับหุ้นส่วนที่จะร่วมกันสร้างธุรกิจในเวลาต่อมา

เมื่อแรกเริ่ม อาลีบาบามีผู้ก่อตั้ง 17 คน พวกเขาติดตามแจ๊คมาช่วยกันสร้างบริษัทแห่งนี้ ในจำนวนดังกล่าว หลายคนเป็นนักเรียนและเพื่อนร่วมงานของเขา อาทิ โจวเป่าเป่า หานหมิ่น โจวเว่หง ได้ซัน และเฟิงเหล่ย เป็นต้น

* เป็นวิธีสอนฝึกพูดภาษาอังกฤษที่หลี่หยางคิดค้นขึ้น คนจีนนิยมกันมาก โดยให้พูดภาษาอังกฤษด้วยประโยคซ้ำ ๆ กันและเสียงดัง - ผู้แปล

หลายปีในมหาวิทยาลัยหังโจวอิเล็กทรอนิกส์เทคโนโลยี ได้บ่มเพาะทีมสร้างธุรกิจที่เป็นแกนหลักและภาคีที่ดีที่สุดของอาลีบาบา

หลายปีให้หลัง แจ็คกล่าวว่า ในโลกนี้ไม่มีใครสามารถเจาะทีมงานของผมได้

ความมั่นใจนี้สืบเนื่องมาจากมิตรภาพ พลัง และความมั่นใจที่เขาให้แก่เพื่อนในยุคคริมทะเลสาบซีจื่อหูของหังโจว

ปรัชญาชีวิตของแจ็ค หม่า

อินะโมริ คาซุโอะ* เคยกล่าวไว้ว่า “ชีวิตคนเราไม่ใช่งานเลี้ยงแห่งการกอบโกยวัตถุดิบของ หากแต่เป็นการฝึกปรี้อจิตวิญญาณ เพื่อให้ตอนเปิดฉากสูงส่งกว่าตอนเปิดฉากเล็กน้อย”

ในยุคสมัยที่เต็มไปด้วยความเข้ยววันนี้ ทุกคนล้วนกระหายในความสำเร็จ ต่างหวังว่าพอตื่นจากนอนหลับก็ได้เป็นมหาเศรษฐี ไม่ต้องกังวลเรื่องเงินทองอีกต่อไป ยามใดที่วัตถุดิบยกระดับขึ้นเป็นแรงขับหลักของผู้คน จิตวิญญาณมักจะก้าวตามไม่ทัน แต่ในสังคมที่สับสนนี้แจ็คกลับสามารถทำงานในแต่ละวันด้วยความหนักแน่นเยือกเย็น ไม่เพียงทำได้ดีและเบิกบาน เขายังพบความสุขในการทำงานที่จำเจและน่าเบื่อ

เคยมีเรื่องเล่าที่แพร่หลายในเว็บไซต์ต่างๆ ดังนี้ “หม่าน้อยถามแม่ว่าความสุขอยู่ที่ไหน มันได้รับคำตอบว่าความสุขอยู่ที่ปลายทาง หม่าน้อยจึงพยายามจับทางตนเอง แต่จับอย่างไรก็จับไม่ถึง จึงร้องไห้และบอกว่ามันจับความสุขไว้ไม่ได้ แม่จึงบอกมันว่า เพียงแค่เดินไปข้างหน้าเรื่อยๆ ความสุขก็จะติดตามมันไป” ชีวิตก็เป็นเช่นนี้เอง ขอเพียงคุณก้าวไปข้างหน้าเรื่อยๆ ความสุขก็จะติดตามคุณตลอดไป

ตั้งแต่มัธยมที่สอนหนังสืออยู่ในมหาวิทยาลัย แจ็คก็ส่อแววว่ามีความสามารถทางการค้าแล้ว ในยุคนั้นค่าแรงและเงินเดือนในประเทศจีนโดยทั่วไป

* Inamori Kazuo นักอุตสาหกรรมชาวญี่ปุ่น เจ้าของบริษัท KDDI

ยังต่ำมาก อาจารย์มหาวิทยาลัยมักอยู่ในหอพักที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้ แต่แจ๊คกลับทำสิ่งที่ผู้คนไม่คาดคิด เขาพยายามหยิบยืมเงินมาซื้อห้องชุดใน อพาร์ทเมนต์ที่อยู่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัย

ห้องชุดอพาร์ทเมนต์นี้เนื้อที่ค่อนข้างใหญ่ ราคาก็แพง กล่าวได้ว่าเป็น ทรัพย์สินชิ้นโตทีเดียว แต่หลายปีต่อมา หลังจากคนรอบข้างต่างสามารถย้าย เข้าไปอยู่อพาร์ทเมนต์แบบนี้แล้ว แจ๊คก็ขายห้องชุดออกไปและไปซื้อบ้านเดี่ยว มีเนื้อที่เกือบ 200 ตารางเมตรที่ถนนเหวินหัง เขตซีหู และนี่คือสถานที่แห่งการ ก่อตั้งอาลีบาบาในเวลาต่อมา -- สวนดอกไม้ริมทะเลสาบ*

ไม่ใช่แค่ซื้อบ้าน แจ๊คยังได้แต่งงานกับจางอิง เพื่อนหญิงสมัยเรียน มหาวิทยาลัย และสร้างครอบครัวที่เป็นสุข ขณะที่คนส่วนมากพากันมุ่งหาเงิน เพื่อให้ได้เงินมากๆ จะได้เขยิบฐานะตนเองขึ้น แจ๊คกลับไขว่คว้าความสุขข้าง กายไว้อย่างแนบแน่น ไม่ยอมปล่อยให้ความสุขใดๆ หลุดรอดไปแม้แต่หย่อม

การใช้มือซ้ายมาทำให้มือขวาอบอุ่น มิใช่เป็นแค่คำพูดลอยๆ ผู้ที่รู้จัก อยู่กับปัจจุบันและเสพสุข ย่อมจะสามารถก้าวไปข้างหน้าอีกก้าวใหญ่และมี วันพรุ่งนี้ที่ดีกว่า

ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณทำมากน้อยเท่าใด หากอยู่ที่คุณทำอะไรบ้าง

แจ๊ค :

*รู้ว่าตนเองมีอะไร รู้ว่าตนเองต้องการอะไร
และรู้ว่าตนเองต้องละทิ้งอะไร*

* ในเมืองจีน น้อยคนมากที่จะมีบ้านเดี่ยวได้ โดยปกติ “บ้าน” จะเป็นตึกเดียวหลายชั้น และ อยู่กันหลายครัวเรือน แต่แจ๊ครู้จักแก๊งกำไรด้วยการซื้ออพาร์ทเมนต์ไว้ปล่อยขายในภายหลัง จึงสามารถมีบ้านของตัวเองได้ - ผู้แปล

อุดมการณ์มิใช่เรื่องที่แค่พูดในวันนี้แล้วพรุ่งนี้ก็ทิ้งไป หนุ่มสาวจำนวนมากมักบอกว่าตนเองมีอุดมการณ์เลอเลิศยิ่งใหญ่ แต่พอถึงยามปฏิบัติกลับหดหู่หดหางไม่กล้าไปทำจริง แจ็คเองก็เป็นคนถือลัทธิอุดมคติเช่นกัน แต่เขามีได้หยุดยั้งการแสวงหาอุดมการณ์เพียงเพราะมีชีวิตที่เป็นสุขตามอัตภาพแล้ว

หลายปีที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย แจ็คอาศัยความสามารถอันโดดเด่น ได้รับเลือกเป็นหนึ่งในสิบครูดีเด่นของหังโจวในปี 1995

ถ้าแจ็คยังคงเดินทางสายนี้ต่อไป เขาคงมีโอกาสได้เข้าในมหาวิทยาลัยอย่างแน่นอน แต่ขณะที่การงานของแจ๊คมันคงอยู่นี้เอง เขากลับขอลาออกและไปสร้างธุรกิจโดยการตั้งสำนักแปลภาษา ความจริงแจ๊คคิดเรื่องนี้มานานแล้ว แต่ติดอยู่ที่สัญญาที่ให้ไว้กับอธิการบดีว่าจะอยู่ให้ครบห้าปี เขาจึงยังไม่ได้นำแผนการตั้งธุรกิจไปสู่การปฏิบัติ

สังคมจีนในขณะนั้นบุคลากรด้านภาษาอังกฤษขาดแคลนอย่างยิ่ง ถ้าแก่จำนวนไม่น้อยมาขอให้แจ๊คช่วยแปลภาษา แจ๊คคนเดียวรับงานทั้งหมดไม่ไหวอย่างแน่นอน ในเวลานี้เขาจึงนึกถึงบรรดาเพื่อนร่วมงานโดยเฉพาะบรรดาอาจารย์ที่เกษียณและอยู่กับบ้านเฉยๆ แจ๊คจึงรวบรวมอาจารย์เกษียณเข้าด้วยกันและก่อตั้งสำนักงานแปลภาษา

หลังลาออกจากการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย แจ็คก็ตั้งอกตั้งใจทำสำนักแปลภาษา – สำนักแปลภาษาไห่ไป นับเป็นสำนักแปลภาษาแห่งแรกของหังโจว และกล่าวได้ว่าแจ๊คเป็นคนแรกที่ทำเช่นนี้ แม้จะตั้งสำนักแปลภาษาแล้ว แต่กิจการก็ไม่ดี เดือนแรกสำนักแปลภาษามีรายรับเพียง 700 หยวน แต่ค่าเช่าคือ 2,000 หยวน สภาพเช่นนี้จึงทำให้คนในสำนักแปลภาษาเริ่มหวั่นไหว

แต่แจ๊คไม่ย่อท้อ เขาแบกกระสอบใบใหญ่ไปเที่ยวซื้อเหมาของจีปาดะต่างๆ มาขายปลีกเป็นรายได้ เพื่อจุนเจือกิจการของสำนักแปลภาษา

กิจการสำนักแปลก็ดำเนินต่อไปด้วยความพยายามของแจ๊ค นอกจากขายของเบ็ดเตล็ดแล้ว แจ๊คยังขายยาและอุปกรณ์การแพทย์ด้วย เขาเร่งขายไปทุกอย่างเหน็ดเหนื่อย ในที่สุดความพยายามของแจ๊คก็ไม่สูญเปล่า ในเวลา

ต่อมาสำนักแปลภาษาให้ไปก็เปลี่ยนจากสภาพดังแต่เดิมมีกำไรพอสมควร
เมื่อกิจการสำนักแปลภาษาเข้าที่เข้าทางแล้วแจ๊คก็ปล่อยให้พรรคพวก
ในสำนักงานทำกันเอง และสำนักแปลภาษาให้ไปก็ยั่งยืนอยู่ถึงทุกวันนี้ กลายเป็น
เป็นธุรกิจที่ไม่เลวทีเดียวและเป็นสำนักแปลใหญ่ที่สุดในหังโจวตามที่แจ๊คเคย
มุ่งหวังไว้ “ตอนนั้นผมคิดว่าต้องมีความต้องการแน่ น่าจะสำเร็จ” หลายปีให้
หลังแจ๊คสรุปการเริ่มสร้างธุรกิจแบบนี้

จางหง หัวหน้าสำนักแปลให้ไปในปัจจุบันหวอนรำลึกถึงตอนเริ่มก่อตั้ง
กล่าวอย่างสะทกสะทอนว่า “ตอนที่ทุกคนยังไม่มีใครคิดถึงธุรกิจแบบนี้และ
ทุกคนยังไม่เห็นโอกาส แจ๊คกลับคิดได้เป็นคนแรก ความคิดของเขาวิเศษที่ศรั
จริงๆ ขณะนั้นเมืองหังโจวของเราไม่มีสำนักแปลภาษา พวกเราเป็นราย
แรกและไม่มีใครมองว่าจะทำได้ อีกอย่างตอนแรกไม่ได้กำไรเลย แต่แจ๊คยังคง
ยืนหยัดต่อไปโดยไม่ยอมแพ้ ดังนั้นฉันจึงนับถือแจ๊ค คำพูดของเขาจะทำให้
ให้คุณมีกำลังใจ เรื่องที่ดูแล้วไม่มีหวังเขากลับเห็นว่าเปี่ยมด้วยโอกาส เขา
สามารถนำความตื่นเต้นมาให้คนรอบข้าง”

ปรัชญาชีวิตของแจ๊ค หม่า

ทุกคนยอมกระหายในความสำเร็จ แต่ชีวิตก็เหมือนหมากรุก เปลี่ยน
แปลงสุดหยิ่งคะเน ไม่มีใครรู้ว่าบนเส้นทางที่พยายามอยู่จะไปถึงฟากฝั่งของ
ความสำเร็จในเวลาใด คนส่วนมากเชื่อมั่นว่าความขยันขันแข็งจะช่วยเสริม
ข้อด้อยได้ เชื่อกันว่าหยาดเหงื่อที่รินรดจะช่วยให้เกิดความชุ่มชื้นจนผลิดอก
ออกผลเป็นความสำเร็จได้ แต่แจ๊คไม่คิดเช่นนั้น เขากล่าวว่า “โลกนี้มีคนที่
ฉลาดมากและมีการศึกษาสูงแต่ไม่ประสบความสำเร็จ หลายคนยังจำคำพูด
ของไอน์สไตน์ได้กระมัง...อัจฉริยะคือหยาดเหงื่อ 99% บวกแรงบันดาลใจ
1% แต่คำพูดประโยคนี้ไม่ถูกต้อง และทำให้หลายคนหลงเข้าใจผิดไป จน
เอาแต่ขยันขันแข็งและมานะพยายาม สุดท้ายกลับไม่มีอะไรสำเร็จ”

ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าคุณทำมากน้อยเท่าใด แต่อยู่ที่ว่าคุณทำ
อะไรไปบ้าง

มีนักเรียนมัธยมปลายผู้ขยันขันแข็งคนหนึ่ง เขากลุ่มใจมากกับการเรียนหนักและเรียนยาก เพื่อให้ตนเองสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ เขาจึงเลือกเอาวิธีที่ดูแล้วน่าจะเป็นหลักประกันที่ดี เขาท่องจำตำราไว้หมดทุกคำ นี่เป็นงานที่เปลืองเวลาและเรียวแรงมาก นักเรียนคนนี้ใช้เวลามากมายและทำเรื่องนี้ อย่างจริงจัง

หลังการทดสอบครั้งหนึ่ง เขาคิดว่าผลการสอบน่าจะดี เพราะเขาตอบ โจทย์ได้ทุกข้อและเขียนข้อความจากตำราลงในกระดาษสอบจนเต็ม

ทว่า คาดไม่ถึงว่าพอประกาศผลสอบ เขากลับแค่ติดสิบอันดับแรกเท่านั้น ผลสอบนี้ยังห่างจากที่คาดคิดอีกมาก ส่วนเพื่อนที่สอบได้ที่หนึ่งยามปกติแล้วก็ไม่เห็นขยันเรียนเท่าไร คำตอบทุกข้อก็ไม่ได้เขียนจนเต็ม แถม บางข้อที่เป็นข้อสอบแบบให้บรรยายยังเขียนไปนิดเดียว

นักเรียนคนนี้คิดไม่ตก ทำไมตนเองยกเอาคำตอบจากตำราใส่ลงไปในจดหมาย แต่กลับได้คะแนนผู้คนที่สอบได้ที่หนึ่งไม่ได้ ในเวลานี้คำพูดประโยคหนึ่งทำให้เขาตื่นขึ้นมา “นักเรียนทั้งหลาย จำไว้ว่าเวลาสอบเขียนแต่ประเด็นสำคัญก็พอ ไม่ต้องบรรยายอะไรอื่นๆ ไปหมด เพราะจะทำให้เสียเวลาและไม่มีผลอะไร”

นักเรียนคนนี้จึงเปลี่ยนแปลงวิธีเรียน เลิกวิธีที่ว่าหมดทุกอย่าง โดยจับไว้เฉพาะจุดสำคัญ แยกแยะอย่างถูกต้องชัดเจน สุดท้ายผลการเรียนก็ดีขึ้นตามลำดับ

จากเรื่องนี้จึงเห็นได้ว่า ไม่ใช่อย่างยิ่งทำมากจะยิ่งดี หากแต่ต้องทำในสิ่งที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

กับการล้มลุกคลุกคลานของสำนักแปลไ้ไป แจ็คสรุปดังนี้ “การทำกิจการสำนักแปลภาษาทำให้ผมเข้าใจว่า ผู้ประสบความสำเร็จอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติสองประการ...ประการแรกคือใจกล้าและยืนหยัด ประการที่สองต้องไวต่อการตลาด”

ถ้าแจ็คเอาแต่มุ่งไปข้างหน้าด้วยความกระตือรือร้นอย่างเดียว สำนักแปลไ้ไปคงไม่มีวันขยายจนเหมือนทุกวันนี้ การทำกิจการต้องกล้าที่จะ

ยื่นหยัดในเป้าหมาย และต้องรู้จักพลิกแพลงอย่างคล่องตัว บางครั้งเราต้อง
มุ่งมั่นและพยายามทำไปให้ถึงเป้าหมาย แต่ในเวลาเดียวกันก็ต้องรู้จักพลิก
แพลงด้วย

ลองดูบรรดาคนที่ประสบความสำเร็จในโลกนี้ มีสักกี่คนหรือที่สำเร็จ
ได้ด้วยความขยันหมั่นเพียร คนส่วนมากก็เพราะไม่ยากลำบาก ไม่อยาก
ต้องขยันทุกวัน จึงได้พยายามคิดหาหนทางแห่งความสำเร็จ และเดินไปใน
หนทางที่คนธรรมดาไม่เดิน

คำบรรยายของแจ็คที่ YAHOO บางทีอาจจะทำให้ผู้คนได้คิด

“อภิมหาเศรษฐีของโลก บิล เกตส์ เป็นนักเขียนโปรแกรม
เขาซึ่งเคยเรียนหนังสือจึงลาออกจากมหาวิทยาลัย เขาซึ่งเคยจำ
คำสั่งมากมายของโปรแกรม DOS ดังนั้นจึงทำโปรแกรมให้เป็น
รูปภาพ ซึ่งเรียกว่าอะไรผมก็ลืมไปแล้ว...ซึ่งเคยจำของพวกนี้
และแล้วคอมพิวเตอร์ทั่วโลกก็เลยมีหน้าตาแบบเดียวกันและ
บิล เกตส์ก็กลายเป็นอภิมหาเศรษฐีของโลก

แบรนด์ที่มีราคาที่สุดของโลกคือโคคา-โคลา เจ้าของบริษัท
นี้ยังซึ่งเคยกว่า แม้วัฒนธรรมการดื่มชาของจีนจะมีประวัติมา
ช้านาน กาแฟของบราซิลก็หอมหวาน แต่เจ้าของโคคา-โคลาซึ่งเคย
มาก จึงเอาน้ำเชื่อมผสมกับน้ำแล้วก็บรรจุขวดขาย และแล้วใน
โลกนี้ที่ใดมีคนก็จะมีผู้ดื่มของเหลวที่สีเหมือนเลือดนี้

นักกีฬาฟุตบอลฝีเท้าดีที่สุดในโลกคือโรนัลโด เขาซึ่งเคย
มากในสนามกีฬา จึงมักไปรออยู่หน้าประตูคู่แข่ง พอลูกบอลมา
ถึงก็เตะเข้าประตู แค่นี้ก็กลายเป็นนักกีฬาค่าตัวสูงที่สุดของโลก
มีคนกล่าวว่า เขาเลี้ยงลูกบอลเร็วจนน่าตกใจ พุดอะไรอย่างนั้น
คนอื่นวิ่งทั้งเกม 90 นาที แต่เขาวิ่งแค่ 15 วินาที ย่อมเร็วกว่า
คนอื่นอยู่บ้าง

ธุรกิจอาหารที่เยี่ยมที่สุดในโลกคือแมคโดนัลด์ เจ้าของ

ก็ซีเกียจอย่างหาตัวจับยาก เขาซีเกียจหัดทำอาหารที่ประณีตแบบฝรั่งเศส ซีเกียจเรียนรู้เทคนิคการปรุงอาหารจีน จึงใช้ขนมปังสองแผ่นหนีบเนื้อวุ้นหนึ่งชิ้น ผลลัพธ์คือเราเห็นยี่ห้อ M ได้ทั่วโลก เจ้าแก๊งของ Pizza Hut ก็ซีเกียจนำไส้ขนมเปียะไปยัดไว้ในแป้งขนม จึงราคาไวกว่าขนมปังแล้วขายเลย สุดท้ายทุกคนเรียกว่าพิซซ่า ขายในราคาแพงกว่าขนมเปียะยัดไส้ลิบเท่า

ยังมีคนฉลาดที่ซีเกียจอีก :

ซีเกียจขึ้นบันได พวกเขาจึงประดิษฐ์ลิฟต์

ซีเกียจเดิน พวกเขาจึงสร้างรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน

ซีเกียจฆ่าคนที่ละคน พวกเขาจึงสร้างระเบิดปรมาณู

ซีเกียจคิดเลขทีละครั้ง พวกเขาจึงคิดค้นสูตรคณิตศาสตร์

ซีเกียจไปฟังคอนเสิร์ต พวกเขาจึงคิดค้นแผ่นเสียง เทป

บันทึกเสียง และแผ่น CD

ย้อนกลับมาดูที่ทำงานของพวกเรา ดูซิว่าในบริษัทของคุณ คนที่มาเข้าที่เร็วที่สุดและกลับช้าที่สุด งานยุ่งทั้งวัน เขาคือคนที่เงินเดือนต่ำที่สุดในบริษัทใช่หรือไม่ ส่วนพวกที่วันๆ ไม่มีอะไรทำ ไม่มีงานก็จ่อมอยู่กับบ้าน พวกนี้เงินเดือนสูงที่สุดใช่หรือไม่ ว่ากันว่าพวกนี้ยังถือหุ้นบริษัทไม่น้อยด้วย!

ตัวอย่างที่ผมยกมานี้ เพียงต้องการอธิบายปัญหาข้อหนึ่ง โลกใบนี้ความจริงแล้วอยู่ได้เพราะคนซีเกียจ โลกงดงามถึงเพียงนี้ล้วนเป็นการประทานของคนซีเกียจ ตอนนี้อยู่แล้วหรือยังว่าทำไมคุณจึงไม่ประสบความสำเร็จ

ซีเกียจไม่ใช่ซีเกียจแบบโง่ๆ ถ้าคุณอยากทำงานแต่น้อย คุณก็ต้องคิดหาวิธีซีเกียจ จะซีเกียจก็ต้องซีเกียจแบบมีรสนิยม ต้องซีเกียจให้ได้เรื่อง ผมซีเกียจตั้งแต่เด็ก แม่แต่กล่อมเนื้อยังซีเกียจจนอก นี่แหละคือซีเกียจจนได้เรื่อง”